EUROOPA KOMISJON

Brüssel 8.12.2010
KOM(2010) 726 lõplik

2010/0363 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

energiaturu terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta

{SEK(2010) 1510 lõplik}
{SEK(2010) 1511 lõplik}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Viimasel kümnendil toimunud elektri- ja gaasituru liberaliseerimise positiivseks tulemuseks on energiabörside areng ja börsiväliste lepingute standardimine, mis on ligi meelitanud paljusid turul tegutsejaid, sealhulgas tootjaid ja tarnijaid, energia suurtarbijaid, kauplejaid, finantseerimisasutusi ja muid kauplemise vahendajaid.

Konkurentsivõimelised ja terviklikud Euroopa energiaturud toetavad innovatsiooni ja tõhusust. Aktiivsed ja likviidsed gaasi ja elektri hulgimüügiturud annavad ettevõtjatele kindlustunnet, et nad suudavad paindlikult reageerida turutingimuste muutumisele, toetades investeeringuid Euroopa energiavarustuse ümberkujundamiseks vajalikku uue generatsiooni tootmisvahenditesse ja infrastruktuuri. Hulgimüügiturgude hindadest olenevad ka kodumajapidamiste ja äriettevõtete elektrienergiale tehtavad kulutused.

Seepärast peavad kodanikud, ettevõtjad ja ametiasutused saavutama kindlustunde energia hulgimüügiturgude terviklikkuse suhtes. Kui võimaliku ebaõiglase kaubandustavaga ei tegelda tõhusalt, õõnestab see üldsuse usaldust, vähendab investeeringuid, suurendab energiahindade volatiilsust ja võib viia üldise energiahindade tõusuni.

2007. aasta detsembris küsis komisjon elektrienergia hulgimüügituru läbipaistvuse ja kuritarvitamisega seotud küsimuste kohta nõu Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Komiteelt (CESR) ning elektri- ja gaasisektori Euroopa reguleerivate asutuste töörühmalt (ERGEG). Vastuses soovitati komisjonil kaaluda selliste ettepanekute väljatöötamist ja hindamist, millega loodaks energiasektori õigusaktide raames otseselt turu kuritarvitamisi käsitlev põhiraamistik, mis hõlmaks kõiki turu kuritarvitamise direktiivi[1] reguleerimisalast välja jäetud elektri- ja gaasitooteid. See soovitus põhineb järeldusel, et kehtiv süsteem on tekitanud lõhe kohaldatavate eeskirjade ja läbipaistvuse taseme vahel.

2. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA

2009. aasta mais korraldas energeetika peadirektoraat (endine energeetika ja transpordi peadirektoraat) seminari, mille eesmärk oli välja selgitada sidusrühmade seisukohad kõnealuses küsimuses ja arutleda selle üle, kuidas oleks kõige parem arendada energiaturgude läbipaistvuse ja terviklikkuse tagamiseks vajalikke järelevalvesüsteeme. 2009. aasta oktoobris korraldatud teisel seminaril oli tööstussektor rohkearvuliselt esindatud ja seal tutvustati juba energeetikasektori turuterviklikkuse tagamise süsteemi peamisi koostisosi.

Energeetika peadirektoraat tutvustas aruteludokumendi kavandit[2] 2009. aasta detsembris elektrisektori reguleerimise Euroopa foorumil (Firenze foorum) ja 2010. aasta jaanuaris gaasi valdkonna reguleerimise Euroopa foorumil (Madridi foorum). Sidusrühmadel paluti teha ettepanekuid ja esitada oma seisukohad välja pakutud poliitiliste valikuvõimaluste kohta 2010. aasta veebruariks. 31. maist 2010 kuni 23. juulini 2010 korraldati laialdane avalik arutelu.

---

[1] CESR ja ERGEG nõuanded Euroopa Komisjonile seoses kolmanda energiapaketiga, kolm eraldi dokumenti (viitenumbrid: CESR/08-527, CESR/08-998, CESR/08-739), mis esitati komisjonile 2008. aasta oktoobrist kuni 2009. aasta jaanuarini.

[2] http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_electricity_florence_en.htm .

Kogu konsultatsiooniprotsessi kohta käiv teave, sidusrühmade kohtumiste kohta koostatud dokumendid ja ettekanded on kättesaadavad energeetika peadirektoraadi veebisaidil[3].

3. MÕJU HINDAMINE

Käesolevale ettepanekule on lisatud mõjuhinnang, milles käsitletakse põhjalikult energiaturu terviklikkuse ja läbipaistvuse tagamise võimalusi. Mõju hindamise aruanne on kättesaadav komisjoni veebisaidil[4].

4. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

4.1. Õiguslik alus

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 194 lõikel 2. Selles artiklis sätestatakse, et siseturu rajamise ja toimimise raames on liidu energiapoliitika eesmärk muu hulgas tagada energiaturu toimimine ning seega on see kõnealuse valdkonna määruse jaoks kõige asjakohasem õiguslik alus.

Koos Euroopa tasandil tegutseva järelevalveorganiga ja jõustamise kooskõlastamisega kõigi liikmesriikide piires on määrus kõige sobivam õiguslik vahend piiriüleste järjekindlate eeskirjade kehtestamiseks energiaturgude suhtes.

4.2. Subsidiaarsus ja proportsionaalsus

4.2.1. Subsidiaarsuse põhimõte

Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõikes 3 sätestatud subsidiaarsuse põhimõtet kohaldatakse ettepaneku selle osa suhtes, mis ei kuulu liidu ainupädevusse.

Euroopa kodanike heaolu ja Euroopa äriettevõtete konkurentsivõime, samuti ELi energiapoliitika edukus sõltuvad suurel määral energia hulgimüügiturgudel toimuvast. Kuid nagu finantssüsteemi reguleerivad asutused ja energeetikasektorit reguleerivad asutused komisjonile antud nõuannetes selgitasid, ei lase infotõrked ja puudulik reguleerimine neil turu kuritarvitamisega seotud probleeme tõhusalt lahendada.

ELi energiaturud laienevad üha enam üle riigipiiride nii kauplemis- kui ka tootmis- ja tarbimiskohtade puhul. Tulemuseks on paljude riikide pakkumise ja nõudluse põhjal kujunevad hinnad[5]. Elektribörside turgude vastastikune sidumine kogu ELi piires,[6] mis kava kohaselt peaks olema läbi viidud 2015. aastaks, samuti üleminek müügikeskuste põhisele gaasiga kauplemisele ning gaasi ülekandesüsteemi sissevoolupunkti ja väljavoolupunkti tariifide kehtestamine süvendab seda suundumust veelgi.

---

3 http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/consultations/2010_07_23_energy_markets_en.htm

4 http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm.

5 Seda toetab müügihinna kõrge korrelatsioon naaberriikide vahel, näiteks tõusid Madalmaade ja Saksamaa vahelised elektri päev-ette turu müügihinna korrelatsioonid 0,57-lt (2004) ja 0,67-lt (2005) väärtustele 0,85 (2008) ja 0,91 (2009). Seda küsimust analüüsitakse üksikasjalikumalt mõju hindamise aruandes.

6 10. detsembril 2009 Firenze foorumil peetud ettekanne „Target Model for Interregional Congestion Management", http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_electricity_florence_en.htm.

Liiatigi hõlmavad energia hulgimüügiturud nii börsitehinguid kui ka vahendatud börsiväliseid tehinguid. Eriti börsivälised tehingud sõlmitakse sageli väljaspool seda riiki, millega kauplemine on seotud. Sellised tehingud mõjutavad ka kauplemist elektribörsidel. On ilmne, et teataval konkreetsel turul esinenud kuritarvitamise juhtumi mõju ei piirdu ühe liikmesriigiga vaid see laieneb paratamatult kogu Euroopa Liidule, sest konkurentsivastane käitumine energiaturgudel võib mõjutada liikmesriikide vahelist kauplemist ja siseturu kliente[7].

Seetõttu on vaja tervet siseturgu hõlmavaid järjekindlaid eeskirju ja mehhanismi, mis annaks ametiasutustele juurdepääsu kogu Euroopa Liitu hõlmavale teabele ja aitaks turu arenguid paremini mõista.

Riigid on juba püüdnud rakendada energiaturgude järelevalvet.[8] Kuid energiaturgude korraldust arvestades on üksikutel liikmesriikidel raske pääseda ligi vajalikule andmemäärale, mis tagaks turu kuritarvitamiste tõhusa avastamise ja tõkestamise. Kui aga ELi tasandil meetmeid ei võeta, võib selliste algatuste arv kiiresti kasvada ning need omavahel vastuolus olevad ja kooskõlastamata süsteemid võivad turuosalisi ohustada.

Probleemi piiriülese olemuse tõttu on selge, et ELi meetmel on Euroopa energiaturgude terviklikkuse tagamisel otsustav tähtsus. Kogu ELi hõlmav kooskõlastamine aitab tagada, et energia siseturu toimimisega kaasnev tulu ei lähe kaotsi sellise turukäitumise tõttu, mis õõnestab kodanike ja äriettevõtete kindlustunnet hinnakujundusprotsessi suhtes juhul, kui selline käitumine ilmneb hoopis teises liikmesriigis, kui see, kus tema mõju tuntakse.

Määrus loob raamistiku järjekindlate eeskirjade koostamiseks, mis on kohandatud energiaturgude eripäraga ja kavandatud selliselt, et aitavad turu kuritarvitamisi tõhusalt avastada ja ära hoida. Määruses nähakse ette direktiivide 2009/72/EÜ ja 2009/73/EÜ kohaselt asutatud riiklike reguleerivate asutuste ja muude pädevate asutustega elektri- ja gaasiturgude järelevalve alal tihedat koostööd tegeva Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti (edaspidi „amet")[9] loomine ning tagatakse tõhusate kooskõlastatud jõustamismeetmete võtmine.

Liikmesriikide asutused ei ole üksnes otseselt huvitatud oma turgudel saavutatud tulemustest, vaid nad aitavad ka paremini mõista nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate territooriumide turunäitajate arengut, mis on väga oluline. Seetõttu on subsidiaarsuse põhimõtte austamine ELi meetme tõhususe tagamise võti. Käesolev määrus aitab tõhusamalt korraldada riikliku

---

7 2005. aastal vastavalt määruse 1/2003 artiklile 17 läbi viidud uuring gaasi- ja elektriturgude toimimise kohta (http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/inquiry/index.html#final) ja komisjoni 28. novembri 2008. aasta otsus juhtumite nr COMP/39.388 — Saksamaa elektrienergia hulgimüügiturg ja nr COMP/39.389 – Saksamaa tasakaalustava elektrienergia turg – kohta.

8 Prantsusmaa Energeetikasektorit Reguleerival Asutusel (CRE) on laialdased volitused hulgimüügiturgude järelevalveks (kaasa arvatud hetketehingud ja börsivälised tuletisinstrumentidega tehtavad tehingud) ning ta on hakanud nõudma kõigilt Euroopa turuosalistelt andmeid Prantsuse turgudega seotud tehingute kohta. Saksamaa monopolikomisjon on nõudnud Saksamaal toimuvatele börsi- ja börsivälistele tarnetehingutele juurdepääsu omava sõltumatu turujärelevalveasutuse loomist Saksamaal. 2009. aasta märtsis avaldas Ühendkuningriigi energeetikasektorit reguleeriv asutus Ofgem turu kuritarvitamist käsitleva dokumendi.

9 Amet loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 713/2009, millega luuakse Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet, ja õiguslikuks aluseks ameti loomisele oli siis Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikkel 95. Amet edendab Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 194 seatud eesmärkide täitmist. Kui viimatinimetatud artikkel oleks kehtinud määruse (EÜ) nr 713 vastuvõtmise ajal, oleks see olnud ameti moodustamise õiguslik alus.

tasandi järelevalvet, muutes igakülgsed andmed riikide ametiasutuste jaoks kättesaadavaks; samuti nõutakse määruses, et ametil oleks asjakohane ülevaade elektri- ja gaasiturgudest kogu Euroopa ulatuses ning vajalikud teadmised Euroopa elektri- ja gaasiturgude ja -võrkude toimimise kohta.

4.2.2. Proportsionaalsuse põhimõte

Eelkõige energiatoodete hulgimüügiga tegelejate avaldatava mõju puhul ei lähe käesolev ettepanek kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega kaugemale sellest, mis on vajalik, et saavutada kavandatud eesmärk, milleks on energia siseturu toimimise tagamine energia hulgimüügiturgude terviklikkuse ja läbipaistvuse kindlustamise kaudu.

4.3. Ettepaneku üksikasjalik selgitus

4.3.1. Selged ja järjekindlad eeskirjad

Määrusega koostatakse eeskirjad, millega keelatakse selgesõnaliselt turu kuritarvitamine elektrienergia ja sellega seotud toodete hulgimüügiturgudel ning maagaasi ja sellega seotud toodete hulgimüügiturgudel. Need eeskirjad sisaldavad selgeid keelde siseteabega kauplemise ja turuga manipuleerimise kohta. Nimetatud eeskirjade sõnastus peab kokku sobima turu kuritarvitamise direktiiviga ning neid ei kohaldata direktiiviga juba hõlmatud finantsinstrumentide suhtes.

Eeskirjad aitavad täita Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Komitee ja elektri- ja gaasisektori Euroopa reguleerivate asutuste töörühma tuvastatud puudujääke ning keelavad selgelt turu kuritarvitamise elektrienergia hulgimüügiturgudel.

4.3.2. Kohandatavad ja kooskõlastatud eeskirjad

Määrus võimaldab nimetatud eeskirju komisjoni delegeeritud õigusaktidega täpsustada. Ka tööstussektori esindajate avalikus arutelus esitatud seisukohtades toetati lähenemisviisi, mis võimaldab arvesse võtta energiaturgude iseärasusi, mida soovitakse muuta. Oluline on ka see, et kolmanda turgusid liberaliseeriva energeetikapaketi õigusaktidega ette nähtud võrgukoodide kasutuselevõtt muudab märkimisväärselt piiriüleste turgude toimimisviise. Kõnealune lähenemine võimaldabki finantssüsteemi reguleerivatel asutustel neid reguleerimise üksikasju turu kuritarvitamise direktiivi kohaldamisel energeetikaga seotud finantsinstrumentide suhtes arvesse võtta.

4.3.3. Tõhusad avastamise ja tõkestamise meetmed

Turujärelevalve

Turu kuritarvitamise avastamiseks on vaja tõhusalt tegutsevat turu järelevalveasutust, kellel oleks õigeaegne juurdepääs kõigile tehinguid käsitlevatele andmetele. Energiaturgude järelevalveks vajalikku tervikpilti on võimalik luua ELi tasandil teostatava järelevalve abil. Ametil on olemas selle rolli täitmiseks vajalikud ekspertteadmised energiaturgude kohta ja institutsionaalsed sidemed riiklike energeetikasektorit reguleerivate asutustega.

Määrus paneb ametile energia hulgimüügiturgusid käsitlevate andmete kogumise, läbivaatamise ja levitamise kohustuse. Liikmesriikide asutused, sealhulgas riiklikud reguleerivad asutused, finantssüsteemi reguleerivad asutused ja konkurentsiasutused on oma

turgude toimimise tulemustest otseselt huvitatud ja aitavad oma jurisdiktsiooni kuuluvaid turgusid paremini mõista. Seepärast on ameti ja riiklike ametiasutuste vaheline koostöö kavandatava järelevalve seisukohast väga oluline.

Andmete esitamine

Määruse kohaselt peavad turuosalised esitama ametile andmed oma energiatoodetega sooritatud hulgimüügitehingute kohta. Teabeedastuse vorm, sisu ja ajakava sätestatakse komisjoni poolt delegeeritud õigusaktides. Nende koostamisel lähtutakse ameti koostatud suuniste eelnõust. Nimetatud suunistes võidakse andmete esitamiseks ette näha erinevaid kanaleid. See vähendab turuosalistele langevat koormust ja aitab vältida turu kuritarvitamise direktiiviga hõlmatud üksustele topeltteavitamise kohustuse tekkimist.

Uurimine ja jõustamine

Turu järelevalvega kaasneb tõhus uurimistegevus juhtudel, kui kahtlustatakse turu kuritarvitamist, ning vajaduse korral asjakohaste sanktsioonide määramine. Määrus annab selles tegevuses liidrirolli riiklikele reguleerivatele asutustele, nõudes liikmesriikidelt neile turu kuritarvitamise kahtluse korral juhtumi uurimiseks vajalike volituste andmist ning asjakohaste eeskirjade kehtestamist seoses karistustega, mida kohaldatakse määruse rikkumise korral.

Ühtlasi kinnitatakse määruses, et energiaturgude piiriülese olemuse tõttu on koostöö väga oluline. Selles on oluline roll Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööametil. Tihedas koostöös energeetikasektorit reguleerivate asutuste ja finantssektori järelevalveasutustega tagab amet järjekindla lähenemisviisi kasutamise turu kuritarvitamise kahtluse korral, riiklike reguleerivate asutuste hoiatamise võimaliku turu kuritarvitamise eest ja teabevahetuse hõlbustamise.

See kooskõlastamisülesanne on eriti tähtis juhul, kui uurimine hõlmab mitmeid liikmesriike või kui ei ole selge, kus turu kuritarvitamise kahtlus ka tegelikult kinnitust leiab. Määrus annab võimaluse moodustada uurijaterühm, mille tegevust kooskõlastab küll amet, kuid mis koosneb asjaomaste riiklike reguleerivate asutuste esindajatest.

5. MÕJU EELARVELE

Ülevaade käesoleva ettepaneku mõjust on esitatud lisatud finantsselgituses.

2010/xxxx (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

energiaturu terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 194 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,[10]

pärast ettepaneku edastamist riikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,[11]

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,[12]

toimides kooskõlas seadusandliku tavamenetlusega

ning arvestades järgmist:

(1) Oluline on tagada tarbijate kindlustunne elektri- ja gaasiturgude terviklikkuse suhtes ning pakkumise ja nõudluse vahelise koostoime õiglane peegeldumine energia hulgimüügiturgude hindades.

(2) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Komitee ja elektri- ja gaasisektori Euroopa reguleerivate asutuste töörühm kinnitasid oma arvamuses, et kehtivate õigusaktide reguleerimisalad ei hõlma elektri- ja gaasiturgude terviklikkust nõuetekohaselt ning et turu kuritarvitamise vältimiseks tuleks kaaluda asjakohase õigusraamistiku loomist energeetikasektori jaoks.

(3) Euroopa Liidu energiaturud on omavahel üha tihedamalt seotud. Turu kuritarvitamine ühes liikmesriigis mõjutab elektri ja gaasi hulgimüügihindu teistes liikmesriikides. Seepärast ei saa turgude terviklikkuse kindlustamine olla probleem, mis tekitab muret vaid üksikutele liikmesriikidele.

(4) Energia hulgimüügiturud hõlmavad nii kaubaturgusid kui ka tuletisinstrumentide turgusid ning nende sektorite hinnakujundused on omavahel seotud.

---

10 ELT C, , lk.
11 ELT C, , lk.
12 ELT C, , lk.

(5) Praeguse ajani on energiaturu järelevalvet korraldanud liikmesriigid ja sektorid. Sõltuvalt üldisest tururaamistikust ja regulatiivsest olukorrast võib tulemuseks olla kauplemistegevuse toimumine mitmes jurisdiktsioonis ja mitme erineva asutuse järelevalve all, mis võivad asuda erinevates liikmesriikides. See võib muuta ebaselgeks vastutuse küsimuse ja tekitada isegi olukorra, kus järelevalve puudub hoopis.

(6) Mitmel kõige olulisemal energiaturul ei ole energiaturu terviklikkust õõnestav käitumine praegu selgelt keelatud.

(7) Energia hulgimüügiturgudel kaubeldakse koos nii tuletisinstrumentide kui ka kaubaga. Seepärast on oluline, et määratlused, mida tuletisinstrumentide turgudel ja kaubaturgudel turu kuritarvitamise (kauplemine siseteabe põhjal ja turuga manipuleerimine) kohta kasutatakse, oleksid kokkusobivad.

(8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määruses (EÜ) nr 714/2009 võrkudele juurdepääsu tingimuste kohta piiriüleses elektrikaubanduses[13] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määruses (EÜ) nr 715/2009 maagaasi ülekandevõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta[14] kinnitatakse, et kõigile turuosalistele tuleb tagada võrdne juurdepääs võrgu füüsilise seisundi ja tõhususega seotud andmetele, et nad saaksid hinnata nõudluse ja pakkumise üldist olukorda ning välja selgitada hulgimüügihinna muutumise põhjused.

(9) Siseteabe kasutamine enda või kolmanda isiku nimel kauplemisel või katse seda teha tuleb selgesõnaliselt keelata. Siseteabe kasutamisega võib tegemist olla ka juhul, kui energiatoodete hulgimüügiga tegelevad isikud, kes teavad või peaksid teadma, et nendele teadaolev info on siseteave.

(10) Manipuleerimine energia hulgimüügiturgudega hõlmab hindade kunstlikku tõstmist tasemele, mida ei saa õigustada kauba tegeliku kättesaadavuse, tootmiskulude, hoidmis- või ülekandesuutlikkuse ega nõudlusega.

(11) Siseteabe ja turuga manipuleerimise täpne määratlemine on vajalik dünaamiliste ja muutuvate energia hulgimüügiturgude spetsiifika arvessevõtmiseks. Seoses selliste üksikasjalike eeskirjadega peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas aluslepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte.

(12) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 713/2009, millega luuakse Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet,[15] edendab aluslepingu artiklis 194 seatud eesmärkide saavutamist. Kui see artikkel oleks kehtinud määruse (EÜ) nr 713 vastuvõtmise ajal, oleks see olnud Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti (edaspidi: „amet”) loomise õiguslikuks aluseks.

(13) Tõhus turujärelevalve aitab avastada ja tõkestada turu kuritarvitamisi energia hulgimüügiturgudel. Amet on kõige sobivam institutsioon sellise järelevalve teostamiseks, sest tal on ülevaade kogu Euroopa Liidu elektri- ja gaasiturgudest ning vajalikud teadmised liidu elektri- ja gaasiturgude ja -võrkude kohta. Riiklikel

---

13 ELT L 211, 14.8.2009, lk 15.
14 ELT L 211, 14.8.2009, lk 36.
15 ELT L 211, 14.8.2009, lk 1.

reguleerivatel asutustel, kes on kursis energiaturgude arenguga oma liikmesriigis, peaks olema oluline roll tõhusa turujärelevalve tagamises.

(14) Tõhusaks turujärelevalveks on vaja korrapärast juurdepääsu tehingutega seotud andmetele. Seetõttu tuleb nõuda, et hulgimüügi korras energiatoodetega kauplevad turuosalised edastaksid ametile sellekohase teabe.

(15) Vajaliku paindlikkuse tagamiseks andmete kogumisel energiatoodete hulgimüügiga seotud tehingute kohta peaksid komisjonil olema volitused võtta kooskõlas aluslepingu artikliga 290 vastu delegeeritud akte, milles määratakse kindlaks turuosalistelt nõutava teabe vorm ja sisu ning selle esitamise ajakava. Andmete esitamise kohustus ei tohiks tekitada turuosalistele tarbetuid kulutusi. Käesoleva määruse alusel ei kohaldata täiendavaid aruandluskohustusi isikute suhtes, kes annavad tehingute kohta pädevale asutusele aru vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivile 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta[16] ning keskse tele vastaspooltele ja kauplemisteabehoidlatele vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele …/… börsiväliste tuletisinstrumentide kohta.

(16) Hulgimüügi korras energiatoodetega kauplemise kõikide aspektide tõhusa järelevalve lihtsustamiseks peaks amet looma mehhanismid, mis võimaldaksid juurdepääsu energia hulgimüügitehinguid käsitlevale teabele ka muudel pädevatel asutustel, eriti Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusel (EVJA), mis asutati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) ----/----, millega luuakse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus [EVJA määrus – komisjoni ettepanek 2009/0144 (COD)], riiklikel reguleerivatel asutustel, liikmesriikide pädevatel finantsjärelevalveasutustel ja muudel pädevatel asutustel.

(17) Amet peaks tagama talle laekunud andmete turvalise käsitlemise, takistama loata juurdepääsu ameti valduses olevale teabele ja kehtestama korra, mis tagaks, et isikud, kellel on olemas andmetele juurdepääsu luba, ei kuritarvita ameti kogutud andmeid. Amet peaks hoolitsema ka selle eest, et kõik tema valduses olevatele andmetele juurdepääsu omavad asutused suudaksid säilitada võrdselt kõrge turvalisuse taseme.

(18) Amet peaks suutma turuosalistele ja laiemale avalikkusele kättesaadavaks muuta teabe, mis ei ole tundlik äriteave. Selline läbipaistvus aitab turul kindlustunnet luua ja suurendab teadmisi energia hulgimüügiturgude toimimise kohta.

(19) Riiklikud reguleerivad asutused peaksid vastutama käesoleva määruse jõustamise eest liikmesriikides. Et seda ülesannet tõhusalt täita, peaksid neil olema vajalikud uurimisvolitused.

(20) Amet peaks tagama käesoleva määruse kooskõlastatud rakendamise kogu Euroopa Liidu piires ning et seda tehtaks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiviga 2003/6/EÜ siseringitehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta[17]. Kuna turu kuritarvitamine energia hulgimüügiturgudel mõjutab sageli rohkem kui ühte liikmesriiki, peaks amet tagama läbiviidavate uurimiste tõhususe ja sidususe. Selleks peaks ta suutma kooskõlastada

---

16 ELT L 145, 30.4.2004, lk 0001–0044.

17 ELT L 96, 12.4.2003, lk 16.

kõnealuste riikide reguleerivate asutuste esindajatest ja vajaduse korral ka muude asutuste esindajatest koosnevate uurimisrühmade tegevust.

(21) Riiklikud reguleerivad asutused ja pädevad finantsjärelevalveasutused peaksid koos tagama kooskõlastatud lähenemisviisi kasutamise energia hulgimüügiturgudel (mis hõlmavad nii kaubaturgusid kui ka tuletisinstrumentide turgusid) avastatud turu kuritarvitamise juhtumitega tegelemisel.

(22) Oluline on käesolevast määrusest tulenevate ametisaladuse hoidmisega seotud kohustuste kohaldamine konfidentsiaalse teabe kõikide saajate suhtes.

(23) Oluline on, et käesoleva määruse rikkumise eest määratavad karistused oleksid proportsionaalsed ja hoiatavad ning kajastaksid rikkumise tõsidust ning seda kasu, mida siseteabe põhjal kauplemine ja turu manipuleerimine võib anda. Võttes arvesse vastastoimet elektri ja gaasi tuletisinstrumentidega kauplemise ja tegeliku elektri ja gaasiga kauplemise vahel, peaksid käesoleva määruse rikkumise eest määratavad karistused olema samal tasemel karistustega, mis liikmesriigid on heaks kiitnud direktiivi 2003/6/EÜ rakendamisel.

(24) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt ühtlustatud raamistiku kehtestamist energiaturu terviklikkuse ja läbipaistvuse tagamiseks, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seda on parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Sisu, reguleerimisala ja seos liidu muude õigusaktidega

Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad, mis keelavad sarnaselt finantsturgudel rakendatavate eeskirjadega turu kuritarvitamise energia hulgimüügiturgudel. Määruses nähakse ette, et järelevalvet energia hulgimüügiturgude üle teostab amet.

Käesolevat määrust kohaldatakse energia hulgimüügitoodetega kauplemise suhtes. Artiklite 3 ja 4 sätteid ei kohaldata nende energia hulgimüügitoodete suhtes, mis on finantsinstrumendid ja kuuluvad direktiivi 2003/6/EÜ artikli 9 reguleerimisalasse. Käesolev määrus ei piira direktiivide 2003/6/EÜ ja 2004/39/EÜ ega Euroopa konkurentsiõiguse kohaldamist käesolevas määruses hõlmatud tegevuse suhtes.

Amet, riiklikud reguleerivad asutused ja pädevad finantsjärelevalveasutused tagavad ühiselt kooskõlastatud lähenemisviisi kasutamise asjaomaste eeskirjade jõustamisel, kui võetavad meetmed on seotud ühe või mitme finantsinstrumendiga, mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2003/6/EÜ artiklit 9, ja ühe või mitme energia hulgimüügitootega, mille suhtes kohaldatakse artikleid 3 ja 4.

Artikkel 2

Mõisted

Käesoleva määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „Siseteave” – täpset laadi avalikustamata teave, mis on otse või kaudselt seotud ühe või mitme energia hulgimüügitootega ning millel on avaldamise korral tõenäoliselt märkimisväärne mõju nende energia hulgimüügitoodete hinnale.

   Esimese lõigu kohaldamisel peetakse silmas teavet, mida mõistlikult tegutsev turuosaline energia hulgimüügitoote kohta tehingut sõlmides tõenäoliselt kasutab ja millel on avaldamise korral tõenäoliselt oluline mõju selliste energia hulgimüügitoodete hindadele. See teave hõlmab andmeid elektri ja maagaasi tootmiseks, hoidmiseks, tarbimiseks või edastamiseks ettenähtud rajatiste võimsuse kohta ning teavet, mille avaldamist nõuavad liidu või riiklikul tasandil kohaldatavad õigusnormid, turueeskirjad ning asjaomasel energia hulgimüügiturul sõlmitud lepingud ja tunnustatud turutavad.

   Näiteks võib siseteabeks olla teave, mille avalikustamist nõuavad määruste (EÜ) nr 714/2009 või (EÜ) nr 715/2009 sätted, sealhulgas nende määruste kohaselt vastuvõetud suunised ja võrgukoodid.

2. „Turuga manipuleerimine” –

   (a) tehingute sõlmimine või kauplemisega seotud korralduste andmine seoses energia hulgimüügitoodetega:

      – millega antakse või tõenäoliselt antakse valesid või eksitavaid teateid energia hulgimüügitoodete pakkumise, nõudluse või hinna kohta või

      – mille kaudu üks isik või mitu koostööd tegevat isikut kindlustavad või püüavad kindlustada ühe või mitme energia hulgimüügitoote hinna ebaharilikul või kunstlikul tasemel, välja arvatud juhul, kui tehingud sooritanud või kauplemisega seotud korraldusi andnud isik tõendab, et tema tegevusel on seaduspärased põhjused ning need tehingud ja kauplemisega seotud korraldused on kooskõlas asjaomasel energia hulgimüügiturul tunnustatud tavadega või

      – mille kaudu kasutatakse või püütakse kasutada fiktiivseid vahendeid või muud liiki pettust või võtteid;

   (b) teabe levitamine, mis annab või tõenäoliselt annab energia hulgimüügitoodete kohta valesid või eksitavaid teateid, kaasa arvatud kuulduste või valede või eksitavate uudiste levitamine, kui teavet levitanud isik teadis või oleks pidanud teadma, et teave on vale või eksitav; ametiülesandeid täitvate ajakirjanike puhul tuleb sellise teabe levitamise hindamisel arvesse võtta nende kutsetegevust reguleerivaid eeskirju, välja arvatud juhul, kui need isikud saavad kõnealuse teabe levitamisest otse või kaudselt eeliseid või kasu.

Näiteks on turumanipulatsioon sellise mulje jätmine, et kättesaadav elektritootmise võimsus või gaasi kättesaadavus või kättesaadav ülekandevõimsus on teine kui tegelikult füüsiliselt kättesaadav võimsus.

3. „Turuga manipuleerimise katse" –

   (a) tehingu sõlmimine, kauplemiseks korralduse andmine või mõne muu meetme võtmine seoses energia hulgimüügitootega selleks, et

      – anda valesid või eksitavaid teateid energia hulgimüügitoodete pakkumise, nõudluse või hinna kohta;

      – kindlustada ühe või mitme energia hulgimüügitoote hinna ebaharilikul või kunstlikul tasemel hoidmine või

      – kasutada fiktiivseid vahendeid või muud liiki pettust või võtteid seoses hulgimüügi energiatootega;

   (b) teabe levitamine meediakanalites, sealhulgas Internetis, või muul viisil, kavatsusega anda energia hulgimüügitoodete kohta valesid või eksitavaid teateid.

4. „Energia hulgimüügitooted" – järgmised lepingud ja tuletisinstrumendid olenemata sellest, kus ja kuidas nendega kaubeldakse:

   (a) maagaasi ja elektri tarnelepingud;

   (b) maagaasi või elektriga seotud tuletisinstrumendid;

   (c) maagaasi või elektri edastamisega seotud lepingud;

   (d) maagaasi või elektri edastamisega seotud tuletisinstrumendid.

   Lõpptarbijatega sõlmitud maagaasi või elektri tarnelepingud ei ole energia hulgimüügitooted.

5. „Energia hulgimüügiturg" – iga turukoht liidus, kus kaubeldakse energia hulgimüügitoodetega.

6. „Pädev finantsjärelevalveasutus" – direktiivi 2003/6/EÜ artiklis 11 sätestatud menetluse kohaselt määratud pädev asutus.

7. „Riiklik reguleeriv asutus" – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/72/EÜ artikli 35 lõike 1 kohaselt[18] või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/73/EÜ artikli 39 lõike 1 kohaselt[19] määratud riiklik reguleeriv asutus.

8. „Põhivõrguettevõtja" – põhivõrguettevõtja direktiivi 2009/72/EÜ artikli 2 lõike 4 ja direktiivi 2009/73/EÜ artikli 2 lõike 4 tähenduses.

---

[18] ELT L 211, 14.8.2009, lk 55.
[19] ELT L 211, 14.8.2009, lk 94.

Artikkel 3

Siseteabel põhineva kauplemise keeld ja siseteabe avaldamise kohustus

1. Energia hulgimüügitoodete kohta siseteavet omavatel isikutel on keelatud:

   (a) kasutada kõnealust teavet selleks, et enda või kolmanda isiku arvel otse või kaudselt omandada või loovutada või püüda omandada või loovutada sellise teabega seotud energia hulgimüügitooteid;

   (b) avalikustada siseteavet teistele isikutele, välja arvatud juhul, kui seda tehakse asjaomase isiku töö, ametikoha või ülesannetega seotud tavapärase tegevuse käigus. Sellisel juhul tuleb taoline teave täielikult ja tõhusalt avaldada. Kui avalikustamine toimub tahtlikult, tuleb teave kõigile isikutele samaaegselt kättesaadavaks muuta. Teabe tahtmatu avalikustamise korral tuleb selline teave kõigile isikutele kättesaadavaks muuta nii kiiresti kui võimalik. Käesolevat punkti ei kohaldata juhul, kui teavet saaval isikul on vaikimiskohustus, olenemata sellest, kas see kohustus põhineb seadusel, eeskirjadel, põhikirjal või lepingul;

   (c) anda siseteabe põhjal teistele isikutele soovitusi või mõjutada neid, et nad ostaksid või omandaksid selliseid energia hulgimüügitooteid, millega see teave on seotud.

2. Lõikes 1 sätestatud keeldu kohaldatakse energia hulgimüügitoodete kohta siseteavet omavate järgmiste isikute suhtes:

   (a) ettevõtte haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmed;

   (b) isikud, kellel on osalus ettevõtte kapitalis;

   (c) isikud, kellel on töö, ametikoha või ülesannete tõttu juurdepääs teabele;

   (d) isikud, kes on sellise teabe hankinud kuritegeliku tegevuse kaudu;

   (e) isikud, kes teavad või peaksid teadma, et tegemist on siseteabega.

3. Kui energia hulgimüügitoote kohta siseteavet omav isik on juriidiline isik, kohaldatakse lõikes 1 sätestatud keeldu ka füüsiliste isikute suhtes, kes osalevad otsuses sooritada tehing asjaomase juriidilise isiku arvel.

4. Turuosalised avalikustavad siseteabe, mis käsitleb kõnealuse turuosalise äritegevust või rajatisi, mida ta kas osaliselt või täielikult omab või kontrollib või mille operatiivtegevuse eest ta vastutab. Selline teave peab sisaldama andmeid elektrienergia või gaasi tootmiseks, hoidmiseks, tarbimiseks või edastamiseks mõeldud rajatiste võimsuse kohta.

   Turuosaline võib oma õigustatud huvide kaitsmiseks siseteabe avalikustamise enda vastutusel edasi lükata, kui avalikustamata jätmine tõenäoliselt ei eksita üldsust ning turuosaline suudab tagada kõnealuse teabe konfidentsiaalsuse ega tee selle teabe

põhjal energia hulgimüügitoodetega kauplemisega seotud otsuseid. Selles olukorras peab turuosaline edastama kõnealuse teabe ametile ja asjaomasele riiklikule reguleerivale asutusele, võttes seejuures arvesse artikli 7 lõike 4 sätteid.

Esimene ja teine lõik ei mõjuta turuosaliste kohustusi, mis tulenevad direktiivis 2009/72/EÜ, direktiivis 2009/73/EÜ, määruses (EÜ) nr 714/2009 ja määruses (EÜ) nr 715/2009 sätestatust, sealhulgas nende direktiivide ja määruste kohaselt vastu võetud suuniseid ja võrgukoode, eriti kui need on seotud ajakavade ja teabe avaldamise meetodiga.

5. Käesolevat artiklit ei kohaldata tehingute suhtes, mis on sõlmitud täitmisele kuuluva energia hulgimüügitoodete omandamise või loovutamise kohustuse täitmiseks, kui kohustus tuleneb lepingust, mis sõlmiti enne, kui siseteave oli jõudnud asjaomase isiku valdusesse.

Lõike 1 punkte a ja c ei kohaldata põhivõrguettevõtjate suhtes, kes ostavad gaasi või elektrit selleks, et võrk saaks turvaliselt ja ohutult toimida, et täita oma kohustusi, mis tulenevad direktiivi 2009/72/EÜ artikli 12 punktidest d ja e ning direktiivi 2009/73/EÜ artikli 13 lõike 1 punktidest a ja c.

Artikkel 4

Turuga manipuleerimise keeld

Energia hulgimüügiturul tuleb keelata turuga manipuleerimine või turuga manipuleerimise katsed.

Artikkel 5

Siseteabe ja turuga manipuleerimise mõistete määratlemine

1. Energia hulgimüügituru edaspidist arengut silmas pidades peaks komisjon kooskõlas artikliga 15 ja kohaldades artiklites 16 ja 17 sätestatud tingimusi vastu võtma delegeeritud õigusaktid, täpsustades artikli 2 lõigetes 1–5 esitatud mõisteid.

2. Lõikes 1 osutatud delegeeritud õigusaktides tuleb arvestada vähemalt järgmist:

(a) energia hulgimüügiturgude toimimise spetsiifikat ning kaubaturgude ja tuletisinstrumentide turgude vastastoimet;

(b) energia hulgimüügiturgude võimalikku mõju tegeliku või kavandatud toodangu, tarbimise, ülekandevõrkude kasutamise või hoidlate kasutamise hinnale;

(c) määruste (EÜ) nr 714/2009 ja (EÜ) nr 715/2009 kohaselt vastuvõetud võrgukoode ja raamsuuniseid.

Artikkel 6

Turu järelevalve

1. Amet teostab järelevalvet energia hulgimüügitoodetega kauplemise üle, et avastada ja vältida siseteabel ja turuga manipuleerimisel põhinevat kauplemist. Ta kogub energia hulgimüügiturgude hindamiseks ja järelevalveks vajalikke andmeid, nagu on ette nähtud artikliga 7.

2. Riiklikud reguleerivad asutused teevad ametiga koostööd lõikes 1 osundatud energia hulgimüügiturgude järelevalve valdkonnas. Seetõttu vajavad riiklikud reguleerimisasutused juurdepääsu asjakohasele teabele, mis on ameti valduses ja kogutud kooskõlas lõikega 1, kohaldades artikli 8 lõike 2 sätteid.

3. Amet peab vähemalt kord aastas esitama komisjonile aruande oma käesoleval määrusel põhineva tegevuse kohta. Nendes aruannetes tuleks juhtida komisjoni tähelepanu turueeskirjades, standardites ja menetlustes esinevatele puudustele, mis võivad hõlbustada kauplemist siseteabe põhjal ja turu kuritarvitamist või õõnestavad siseturgu. Need aruanded võib kombineerida määruse (EÜ) nr 713/2009 artikli 11 lõikes 2 osundatud aruandega.

   Amet võib anda soovitusi tehingute, sealhulgas ka kauplemisega seotud korralduste registreerimise kohta, kui ta peab nende andmeid energia hulgimüügiturgude tõhusa järelevalve jaoks vajalikuks. Enne selliste soovituste andmist konsulteerib amet huvitatud isikutega määruse (EÜ) nr 713/2009 artiklis 10 osutatud viisil. Eriti oluline on konsulteerimine Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusega, riiklike reguleerivate asutustega ja liikmesriikide pädevate finantsjärelevalveasutustega.

Artikkel 7

Andmete kogumine

1. Ameti valduses on andmed energia hulgimüügiturgudel sõlmitud tehingute, sealhulgas ka kauplemisega seotud korralduste kohta. Komisjon võtab delegeeritud õigusaktid vastu artikli 15 kohaselt, kohaldades artiklites 16 ja 17 sätestatud tingimusi, ja näeb ette teabeesituse ajakava, vormi ja sisu ning vajaduse korral määratleb tehingutest teatamise künnised ning lepingutüübid, mille korral tuleb seotud tehingutest teatada.

2. Lõikes 1 osutatud delegeeritud õigusaktidega tagatakse, et lõike 3 punktides a ja b osundatud isikute suhtes, kes on teatanud oma tehingutest vastavalt direktiivile 2004/39/EÜ[20] või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) ---/---- börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta [Euroopa turu infrastruktuuri määrus – 2010/0250(COD)] ei kohaldata andmete esitamise kohustust lisaks nimetatud õigusaktides nõutule.

   Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, võib lõikes 1 osutatud delegeeritud õigusaktidega luua mittesiduva raamistiku, et organiseeritud turud ning tehingute sõlmimise või nendest teatamise süsteemid saaksid esitada ametile andmed energia hulgimüügitehingute kohta.

3. Lõike 1 kohase teabe esitab:

   (a) turuosaline;

   (b) turuosalise nimel tegutsev kolmas isik;

   (c) reguleeritud turg, väärtpaberitehingute sobitamise süsteem või kauplemise aruandesüsteem;

   (d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) ---/---- [Euroopa turu infrastruktuuri määrus – 2010/0250(COD)] kohaselt registreeritud või tunnustatud kauplemisteabehoidlad;

   (e) pädev asutus, kes on saanud selle teabe direktiivi 2004/39/EÜ artikli 25 lõike 3 või määruse (EÜ) ---/---- [Euroopa turu infrastruktuuri määrus – 2010/0250(COD)] artikli 6 lõike 2 kohaselt.

4. Seoses hulgimüügiturgudel toimuva kauplemise järelevalvega esitavad turuosalised ametile ja riiklikele reguleerivatele asutustele andmeid elektrienergia või gaasi tootmiseks, hoidmiseks, tarbimiseks või edastamiseks mõeldud rajatiste võimsuse kohta.

   Komisjon võtab delegeeritud õigusaktid vastu artikliga 15 ette nähtud korras, kohaldades artiklites 16 ja 17 sätestatud tingimusi, ja näeb ette teabeesituse ajakava, vormi ja sisu.

---

[20] ELT L 145, 30.4.2004, lk 1.

Artikkel 8

Teabevahetus ameti ja muude asutuste vahel

1. Amet loob mehhanismi talle artikli 6 lõike 1 ja artikli 7 kohaselt laekuva teabe jagamiseks riiklike reguleerivate asutuste, liikmesriikide pädevate finantsjärelevalveasutuste ja muude asjaomaste asutustega. Amet muudab lõikes 1 osutatud mehhanismi kättesaadavaks üksnes neile asutustele, kes on kasutusele võtnud süsteemid, mis võimaldavad ametil täita artikli 9 lõikes 1 seatud tingimusi.

2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) ---/---- [Euroopa turu infrastruktuuri määrus – 2010/0250(COD)] kohaselt registreeritud või tunnustatud kauplemisteabehoidlad muudavad ametile kättesaadavaks kogu nende kogutud teabe energia hulgimüügitoodete kohta.

   Pädevad finantsjärelevalveasutused edastavad ametile energia hulgimüügitoodete kohta sõlmitud tehinguid käsitlevad aruanded, mis nad on saanud vastavalt direktiivi 2004/39/EÜ artikli 25 lõikele 3 või määruse (EÜ) ---/---- [Euroopa turu infrastruktuuri määrus – 2010/0250(COD)] artikli 6 lõikele 2.

Artikkel 9

Andmekaitse ja töökindlus

1. Amet tagab artikli 7 kohaselt saadud teabe konfidentsiaalsuse, terviklikkuse ja kaitse. Amet võtab meetmeid tema süsteemides säilitatava teabe kuritarvitamise vältimiseks.

   Vajaduse korral järgib amet Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrust (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta.[21]

   Amet tuvastab operatsiooniriskide allikad ja töötab nende minimeerimiseks välja asjakohased süsteemid, kontrollid ja menetlused.

2. Amet võib avalikustada osa tema valduses olevast teabest tingimusel, et tundlikku äriteavet üksikute turuosaliste või üksiktehingute kohta ei avaldata.

Artikkel 10

Turu kuritarvitamise vastase keelu rakendamine

1. Riiklikud reguleerivad asutused tagavad artiklites 3 ja 4 sätestatud keeldude kohaldamise.

   Iga liikmesriik varustab oma reguleerivad asutused selle ülesande täitmiseks vajalike uurimisvolitustega. Neid volitusi kasutatakse proportsionaalsel viisil. Volitusi kasutatakse:

[21] EÜT L 8 12.1.2001, lk 1.

(a) otse;

(b) koostöös teiste asutuste või turul tegutsevate ettevõtjatega;

(c) suunates küsimuse pädevatele õigusasutustele.

2. Lõikes 1 osutatud uurimisvolitused annavad järgmised õigused:

(a) tutvuda kõigi dokumentidega nende vormist hoolimata ja saada nende dokumentide koopiad;

(b) nõuda teavet kõigilt isikutelt, ka nendelt, kes on järjestikku seotud korralduste edastamise või asjaomaste tehingute tegemisega, ja neid volitanud isikutelt, ning vajaduse korral kutsuda selliseid isikuid selgitusi andma;

(c) korraldada kohapeal kontrolle;

(d) nõuda olemasolevaid telefonikõnede salvestusi ja tõendeid andmete edastamise kohta;

(e) nõuda sellise tegevuse lõpetamist, mis on vastuolus käesoleva direktiiviga või sellega delegeeritud õigusaktidega;

(f) taotleda kohtult vara külmutamist või arestimist;

(g) taotleda kutsetegevuse ajutist keelamist.

3. Iga isik, kelle ametialaseks tegevuseks on energia hulgimüügitoodetega seotud tehingute korraldamine, teavitab pädevat asutust viivitamata, kui tal on põhjust kahtlustada, et tehinguga on rikutud artiklite 3 või 4 sätteid.

Isikud, kelle ametialaseks tegevuseks on energia hulgimüügitoodetega seotud tehingute korraldamine, kehtestavad artiklite 3 või 4 sätete rikkumise tuvastamiseks tõhusa korra ja menetlused ning kasutavad neid.

Artikkel 11

Koostöö liidu tasandil

1. Amet tagab, et riiklikud reguleerivad asutused täidavad oma käesolevas määrusest tulenevaid ülesandeid kooskõlastatud viisil.

Riiklikud reguleerivad asutused teevad koostööd nii ametiga kui ka omavahel, et täita oma käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi.

2. Kui ühe liikmesriigi reguleerival asutusel on alust kahtlustada, et kas samas liikmesriigis või mõnes teises liikmesriigis on toime pandud käesoleva määruse sätetega vastuolus olev tegu või et ollakse sellist tegu toime panemas, teatab ta sellest võimalikult konkreetsel viisil ametile.

Kui riiklik reguleeriv asutus kahtlustab, et energia hulgimüügiturgusid või energia hulgimüügitoodete hindasid mõjutavad teod on toime pandud teises liikmesriigis, võib ta paluda ametil võtta lõike 4 kohaseid meetmeid.

3. Selleks et tagada kooskõlastatud lähenemisviis turu kuritarvitamise suhtes energia hulgimüügiturgudel, on vaja teha järgmist:

(a) kui riiklikul reguleerival asutusel on alust kahtlustada, et energia hulgimüügiturgudel on toime pandud tegu, mis kujutab endast turu kuritarvitamist direktiivi 2003/6/EÜ tähenduses või et ollakse sellist tegu toime panemas ja see tegu mõjutab finantsinstrumente, mille suhtes kohaldatakse kõnealuse määruse artiklit 9, teatab ta sellest oma liikmesriigi pädevale finantsjärelevalveasutusele ja ametile;

(b) kui ametil on alust kahtlustada, et energia hulgimüügiturgudel on toime pandud tegu, mis kujutab endast turu kuritarvitamist direktiivi 2003/6/EÜ tähenduses või ollakse sellist tegu toime panemas ja see tegu mõjutab finantsinstrumente, mille suhtes kohaldatakse kõnealuse määruse artiklit 9, teatab ta sellest Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele ja asjaomasele pädevale finantsjärelevalveasutusele;

(c) kui liikmesriigi pädeval finantsjärelevalveasutusel on alust kahtlustada, et teise liikmesriigi energia hulgimüügiturgudel on toime pandud tegu, mis rikub artiklite 3 ja 4 sätteid või ollakse sellist tegu toime panemas, teatab ta sellest Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutusele ja ametile.

4. Kui amet kahtlustab, et käesoleva määruse sätteid on rikutud, on tal lõikes 1 sätestatud ülesannete täitmiseks järgmised volitused:

(a) nõuda ühelt või mitmelt riiklikult reguleerivalt asutuselt kahtlustatava rikkumise kohta teavet;

(b) nõuda ühelt või mitmelt riiklikult reguleerivalt asutuselt kahtlustatava rikkumise uurimise alustamist ja võtta asjakohased meetmed iga sellise rikkumise heastamiseks;

(c) kui ta leiab, et võimalikul rikkumisel on või on olnud piiriülene mõju, moodustab ta kõnealuste riiklike reguleerivate asutuste esindajatest uurimisrühma, kes peab välja selgitama, kas käesoleva määruse sätteid on rikutud ja millises liikmesriigis rikkumine toimus; vajaduse korral võib amet nõuda ka ühe või mitme liikmesriigi pädeva finantsjärelevalveasutuse või mõne muu olulise asutuse esindajate uurimisrühmas osalemist.

5. Riiklikud reguleerivad asutused peavad täitma nõude, mille amet neile lõike 4 kohaselt esitab.

Kui riiklik reguleeriv asutus saab lõike 4 punkti a kohase teabe esitamise nõude või lõike 4 punkti b kohase uurimise alustamise nõude, võtab ta viivitamata nõude täitmiseks vajalikud meetmed. Kui riiklik reguleeriv asutus ei suuda kohe esitada nõutud teavet, teavitab ta ametit viivitamata selle põhjustest.

Riiklikud reguleerivad asutused osalevad lõike 4 punkti c kohaselt moodustatud uurimisrühmades, pakkudes neile vajalikku abi. Amet kooskõlastab uurimisrühma tööd.

6. Määruse (EÜ) nr 713/2009 artikli 15 lõike 1 viimast lauset ei kohaldata ameti suhtes juhul, kui see täidab käesoleva määrusega talle pandud ülesandeid.

Artikkel 12

Ametisaladus

1. Käesoleva määruse kohaselt saadud, vahetatud või edastatud konfidentsiaalse teabe suhtes kohaldatakse lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud ametisaladuse hoidmise tingimusi.

2. Ametisaladuse hoidmise kohustus on:

   (a) ametis töötavatel või töötanud isikutel;

   (b) ameti volitatud audiitoritel ja ekspertidel;

   (c) riiklikes reguleerivates asutustes töötavatel või töötanud isikutel;

   (d) riiklike reguleerivate asutuste volitatud audiitoritel ja ekspertidel, kellel on vastavalt käesolevale määrusele õigus saada konfidentsiaalset teavet.

3. Ilma et see piiraks kriminaalõiguse valdkonda kuuluvate kohtuasjade menetlemist, teisi käesoleva määruse sätteid või muid asjakohasid Euroopa Liidu õigusakte, ei tohi lõikes 2 loetletud isikud konfidentsiaalset teavet, mida nad oma ametikohustuste täitmisel saavad, teatavaks teha ühelegi teisele isikule või asutusele, välja arvatud niisugusel kokkuvõtlikul või üldistatud kujul, kus üksikuid turuosalisi või turukohti eraldi identifitseerida pole võimalik.

4. Ilma et see piiraks kriminaalõiguse valdkonda kuuluvate kohtuasjade menetlemist, tohivad amet, riiklikud reguleerivad asutused, pädevad finantsjärelevalveasutused, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus ning käesoleva määruse kohaselt konfidentsiaalset teavet saavad organid või füüsilised või juriidilised isikud kasutada seda teavet üksnes oma ametikohustuste ja ülesannete täitmiseks; muud asutused, organid, füüsilised ja juriidilised isikud võivad seda teavet kasutada üksnes sel kindlaksmääratud eesmärgil, milleks teave neile edastati, või siis haldus- või kohtumenetluste käigus, eriti kui need on seotud nende isikute eespool mainitud ülesannete täitmisega. Kui on olemas ameti, riiklike reguleerivate asutuste, pädevate finantsjärelevalveasutuste, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutuse, teavet edastavate organite, füüsiliste ja juriidiliste isikute nõusolek, võib teavet vastuvõttev asutus kasutada seda ka muul otstarbel.

Artikkel 13

Karistused

Liikmesriigid võtavad vastu karistamist käsitlevad eeskirjad, mida kohaldatakse käesoleva määruse sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste sätete täitmine. Ettenähtud meetmed ja karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad neist sätetest komisjonile hiljemalt[22] ... ning teavitavad komisjoni viivitamata ka kõikidest järgnevatest neid sätteid mõjutavatest muudatustest.

Artikkel 14

Suhted kolmandate riikidega

Ilma et see piiraks liidu institutsioonide, sealhulgas Euroopa välisteenistuse pädevust, võib amet võtta ühendust kolmandate riikide järelevalveasutustega. Ta võib sõlmida halduskokkuleppeid rahvusvaheliste organisatsioonide ja kolmandate riikide haldusasutustega.

Artikkel 15

Delegeerimine

1. Komisjonile antakse määramata ajaks volitused vastu võtta artiklites 5 ja 7 osutatud delegeeritud õigusakte.

2. Kui komisjon võtab delegeeritud õigusakti vastu, teatab ta sellest kohe Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

3. Komisjonile delegeeritud õigusaktide vastuvõtmiseks volituste andmine toimub artiklites 16 ja 17 sätestatud tingimustel.

Artikkel 16

Delegeerimise tagasivõtmine

1. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 5 ja 7 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta.

2. Institutsioon, kes on algatanud sisemenetluse, et otsustada, kas volituste delegeerimine tuleks tagasi võtta, teavitab sellest teist institutsiooni ja komisjoni mõistliku aja jooksul enne lõpliku otsuse tegemist, nimetades delegeeritud volitused, mille suhtes võidakse kohaldada tagasivõtmist, ja tagasivõtmise võimalikud põhjused.

3. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub kohe või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust. Otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

[22] ELT sisestab andmed üks aasta pärast käesoleva määruse vastuvõtmist.

Artikkel 17

Delegeeritud õigusaktide suhtes vastuväidete esitamine

1. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid esitada kahe kuu jooksul alates õigusakti teatavakstegemisest. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega ühe kuu võrra.

2. Kui pärast selle tähtaja möödumist ei ole Euroopa Parlament ega nõukogu delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid esitanud, avaldatakse see *Euroopa Liidu Teatajas* ning see jõustub aktis sätestatud kuupäeval. Delegeeritud õigusakti võib avaldada *Euroopa Liidu Teatajas* ja see võib jõustuda enne nimetatud tähtaja lõppu, kui nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu on teatanud komisjonile, et nad ei kavatse vastuväiteid esitada.

3. Kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab delegeeritud õigusakti suhtes vastuväiteid, õigusakt ei jõustu. Vastuväiteid esitanud institutsioon põhjendab delegeeritud õigusakti suhtes esitatud vastuväiteid.

Artikkel 18

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, […]

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
President	*eesistuja*
[…]	*[…]*

ETTEPANEKUTELE LISATAV FINANTSSELGITUS

6. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

6.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr xxx energiaturu terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta

6.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB[23]) struktuurile

Poliitikavaldkond: energeetika

Tegevus: elektrienergia siseturg

6.3. Ettepaneku/algatuse liik

☒ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet, mis tuleneb katseprojektist/ettevalmistavast tegevusest**[24]

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **olemasoleva meetme pikendamist**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **ümbersuunatud meedet**

6.4. Eesmärgid

6.4.1. Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse

Aktiivsete, likviidsete ja terviklike energiaturgude loomine sobib kokku Euroopa 2020. aasta strateegiaga, mille eesmärk on saavutada arukas, kaasav ja jätkusuutlik majanduskasv Euroopas. Selle eesmärgi saavutamine nõuab lisaks muule „ühendatud turge, kus konkurents ja tarbijate juurdepääs ergutab majanduskasvu ja innovatsiooni”[25]. Euroopa energiaturgudel kauplemise terviklikkusele ja läbipaistvusele nõuetekohase raamistiku loomine edendab turu integreerimist soovitud suunas ja toetab Euroopa poliitika üldiseid eesmärke.

6.4.2. Erieesmärgid ning asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise süsteemile

Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööametilt oodatakse erinevaid kaubarühmi hõlmavate või piiriüleste tururikkumiste tõhusat avastamist ja vältimist energia hulgimüügiturgudel. Ühtlasi eeldatakse, et ameti tegevus aitab ära hoida turgu moonutavate kauplemistavade kasutamise katseid.

---

23 ABM – tegevuspõhine juhtimine; ABB – tegevuspõhine eelarvestamine.

24 Vastavalt finantsmääruse artikli 49 lõike 6 punktile a või b.

25 KOM(2010) 2020, 3.3.2010: „Euroopa 2020 – Aruka, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegia”, lk 19.

6.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Täpsustage, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju kasusaajatele/sihtrühmale.

Energia hulgimüügiturgude korrapärane ja õigeaegne järelevalve, sealhulgas täpsed andmed hulgimüügitehingute ja energiatootmise ettevõtete käitamise kohta (summeerimata tootmisnäitajad, seisakud, kaubavood, säilitamiskohtade käitamine jne) võimaldavad Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööametil turu kuritarvitamise juhtumeid tõhusalt avastada ja tõkestada. See tekitab turuosalistes kindlustunde ja suurendab üldiselt usaldust turu nõuetekohase toimimise suhtes. Ka eeldatakse, et vähenevad riskipreemiad muudavad energia kõigi tarbijate jaoks odavamaks.

6.4.4. Tulemus- ja mõjunäitajad

Täpsustage, milliste näitajate alusel hinnatakse ettepaneku/algatuse elluviimist.

- Registreeritud ja kontrollitud tehingute arv.

- Avastatud kuritarvitamiste arv.

- Ostu-/müügihinna vahede areng aja jooksul (asendab turu riskipreemiat).

6.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

6.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad nõuded

Energiaturu terviklikkuse ja läbipaistvuse määruse eesmärk on luua tõhus ja tulemuslik raamistik, mis tagaks Euroopa energiaga kauplevate turgude nõuetekohase toimimise, st selle, et turgude toimimise tulemusi ei moonuta kuritarvitavat laadi turukäitumine, vaid need kajastavad turu tegelikke põhialuseid. Raamistiku kõige olulisem osa on Euroopa tasandi turujärelevalve funktsiooni sätestamine. Seda funktsiooni hakkab täitma hiljuti loodud Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet[26].

Oma ülesannete täitmiseks peab Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet moodustama spetsiaalse üksuse, mis koosneb energiaturgusid ja finantsturgudel kauplemist põhjalikult tundvatest spetsialistidest. Ka tuleb tal kasutusele võtta infotehnoloogia infrastruktuur, mis on suuteline toime tulema suurte andmekogustega ning spetsiaalne tarkvara automatiseeritud andmeanalüüsi jaoks.

6.5.2. Euroopa Liidu meetme lisandväärtus

Hulgimüügitehingute korrapärane järelevalve ja alusteave turu kohta on energiaga kauplevate turgude terviklikkuse ja läbipaistvuse seisukohalt olulise tähtsusega.

Kuna elektrienergia ja gaasiga kauplemise turud on omavahel tugevasti seotud, mõjutab ühe turuga manipuleerimine automaatselt ka muid turge. Kuna nende kaupade ja nende tuletisinstrumentidega kaubeldakse sageli paralleelselt erinevates liikmesriikides erinevate

[26] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 713/2009, millega luuakse Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet, ELT 52, 14.8.2009.

kauplemiskanalite kaudu, on erinevate kaupadega seotud tehingute ja/või platvormide kombinatsioone hõlmavat manipuleerimist võimalik tõhusalt avastada üksnes tsentraalselt korraldatud järelevalve abil. Käesoleva algatuse mõju hindamine näitas, et turg ei ole võimeline teostama tsentraalset järelevalvet ning et kõige paremini sobib seda ülesannet täitma Euroopa tasemel toimiv energiaprofiiliga asutus. Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööametile turujärelevalve ülesande andmine võimaldab kasutada ameti töötajate üliväärtuslikke energeetikaalaseid ekspertteadmisi ja teha seda tööd minimaalsete kuludega, saades selleks vahendeid ameti mõningatest eelarvelistest üldkuludest.

6.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Samalaadseid kogemusi ei ole.

6.5.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Turu kuritarvitamist keelavad eeskirjad on kooskõlas finantsreguleerimise valdkonnas kohaldatavate eeskirjadega, eriti turu kuritarvitamise direktiiviga. Lisaks luuakse ettepanekuga tõeline Euroopa tasandi järelevalveorgan energia hulgimüügitehingute jaoks.

6.6. Meetme kestus ja finantsmõju

☒ **Piiramatu kestusega** ettepanek/algatus.

Käesoleva algatuse finantsmõju aastateks 2012 ja 2013 lisandub praegu kehtivas mitmeaastases finantsplaneeringus juba ette nähtud vahenditele.

6.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid[27]

Vahendeid haldab Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet.

[27] Haldusviise selgitatakse koos viidetega finantsmäärusele veebilehel BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

7. HALDUSMEETMED

7.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet teavitab komisjoni korrapäraselt oma tegevusest hulgimüügitehingute järelevalve valdkonnas, avastatud turu kuritarvitamistest ja õiguskaitseasutuste poolt läbiviidud uurimiste tulemustest.

7.2. Haldus ja kontrollisüsteemid

7.2.1. Tuvastatud ohud

Andmete mitteasjakohase käsitlemise oht.

7.2.2. Ettenähtud kontrollimeetodid

Õigusakti ettepanek sisaldab mitmeid andmekaitse ja tegevuse eest vastutamisega seotud meetmeid. Ka Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti eeskirjades on kavandatud täiendavaid kontrollmeetmeid. Vt ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määruse (EÜ) nr 713/2009, millega luuakse Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet, artikkel 34.

7.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed.

Ametile usaldatud vahendite haldamist kontrollivad Euroopa Kontrollikoda (artikkel 21), Euroopa Parlament (artikkel 21) ja Euroopa Pettusevastane Amet (artikkel 23).

8. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

8.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, mille mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
	Nr [Nimetus……...…….]	Liigendatud/liigendamata[28]	EFTA[29] riigid	Kandidaatriigid[30]	Kolmandad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 18 lõike 1 punkti aa tähenduses
1 A	32.04.10 – Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet	Liigendatud	JAH	EI	EI	JAH

[28] Liigendatud assigneeringud / liigendamata assigneeringud.
[29] EFTA – Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.
[30] Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

8.2. Hinnanguline mõju kuludele

8.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	[Nimetus …1 A ……...…….]

Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (amet)			Aasta **2012**	Aasta **2013**			Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			**KOKKU**
• Tegevusassigneeringud										
Varustus	Kulukohustused/ maksed	(1)	0,985	0,100						
Tegevuskulud	Kulukohustused/ maksed	(2)	0,050	0,100						
Uute ülesannetega seotud lähetuskulud	Kulukohustused/ maksed	(3)	0,015	0,090						
Inimressursid	Kulukohustused/ maksed	(4)	0,265	1,323						

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta **2012**	Aasta **2013**			Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			**KOKKU**
Mitmeaastase finantsraamistiku **rubriigi 1 assigneeringud KOKKU**	Kulukohustused	1,315	1,613						
	Maksed	1,315	1,613						

8.2.2. Hinnanguline mõju Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti assigneeringutele

– Ettepanek/algatus nõuab assigneeringute kasutamist allpool selgitatud viisil:

Varustus

Meie hinnangul on tarkvaraarhitektuuri väljaarendamise etapil tehtavad kulutused ilma andmete integreerimiseta ligikaudu 500 000 eurot. Litsentsitasu, mis hõlmab Oracle andmebaasi kasutamist, ETLi tarkvara (andmete jaotamise, anonümiseerimise, transformeerimise ja laadimise protseduurireeglid) ja spetsiaalset kuvarit andmete edasise analüüsi jaoks, võib ulatuda 50 000 euroni. Riistvarale tehtavate kulutuste esialgne suurus on 15 000 eurot.

Lisaks eespool nimetatud 565 000 eurole tuleb luua andmevool kõigi andmeesitajate andmete andmebaasi edastamiseks. Iga uue andmeesitaja andmete importimise (kompleksse) tabeli loomine maksab ligikaudu 1500 eurot. Eeldades, et andmeesitajaid on 200 (20 kauplemisplatvormi ja 180 otse andmeid esitavat kauplejat kogu Euroopast) ja iga andmeesitaja jaoks tuleb muuta kättesaadavaks üks tabel tema http/ftp serveris, on sellisteks lisakuludeks vaja veel 300 000 eurot. Kokku teeb see (565 000 eurot + 300 000 eurot) 865 000 eurot. Kulud, mis on seotud tarkvara arendamise ja tabelite rakendamise esialgse kontrollimise ja katsetamisega, et kinnitada nende vastavust komisjoni seatud standarditele, võrduvad 15 %-ga eespool mainitud kuludest (riistvara ja litsentsitasud välja arvatud). Kokku teeb see 985 000 eurot.

Andmebaasi iga-aastased hooldus- ja laiendamiskulud ulatuvad tõenäoliselt 100 000 euroni. Selle summa saab jagada järgmisteks osadeks: eeldades, et mõne aasta jooksul on vaja igal aastal lülitada võrku ligikaudu 30 uut andmeesitajat, on kulud järgmised: 30x1500 eurot = 45 000 eurot. Tarkvaralitsentsidele kulub sõltuvalt vajadusest ligikaudu 25 000 eurot ning riistvara hooldus võib maksma minna kuni 5000 eurot ja tarkvara täiendamine kuni 25 000 eurot.

Tegevuskulud

Kohtumiste ja uuringute, aga samuti ka tõlkimise, avaldamise ja suhtekorralduse kulude katteks on vaja lisaeelarvet. Esialgsete hinnangute kohaselt on tegevuskulud esimesel aastal 50 000 eurot, teisel aastal 100 000 eurot ja alates kolmandast aastast igal aastal 300 000 eurot, eeldades, et esimestel aastatel uuringuid ei tellita.

Lähetuskulud

Ülesannete täitmiseks vajalike lähetuste puhul tuleb tasuda meeskonna transpordi- ja majutuskulud. Pärast seda, kui lisameeskond on täielikult tegutsema hakanud, on hinnangulised lähetuskulud kuni 0,113 miljonit eurot aastas. Hinnangute aluseks on energeetika peadirektoraadi tegelikud keskmised lähetuskulud.

Personalikulud

Lisaks andmebaasi loomisele ja selle arendamisele, milleks on vaja väliseksperte, on süsteemi arendamiseks, kogutud andmete valideerimiseks, andmete analüüsiks, aruannete koostamiseks ja uurimisrühmade juhtimiseks vaja 15 täiendavat ametikohta. Need jagunevad järgmiselt:

Hooldus ja arendustegevuse järelevalve, mis lisaks muule hõlmab ka andmeesitajate ja arendajatega sõlmitavate lepingute haldamist, tehniliste spetsifikatsioonide koostamist, keskkonna katsetamist, kasutajahaldust ja -tuge jne. Meeskonnale tugiteenuste osutamiseks on vaja kahte isikut. Teine oluline ülesanne on kogutud andmete valideerimine ning arvestades andmeesitajate hulka (200 andmeesitaja tunni-/päevaandmed), peaks sellega tegelema vähemalt kolm inimest. Andmete analüüsimiseks on vaja vähemalt kuut inimest. Aruannete koostamiseks, juhtumite ettevalmistamiseks järelevalvenõukogu jaoks ja uurimisrühmade töö juhtimiseks on vaja kolme inimest. Järelevalvemeeskonna juhtimiseks on vaja ühte töötajat.

Pärast seda, kui lisameeskond on täielikult tööle hakanud, on aastane hinnanguline kogukulu personalile 1,59 miljonit eurot, võttes arvutamisel aluseks Euroopa Komisjoni keskmised personalikulud, st 0,127 miljonit eurot aastas, mis sisaldab ehitistele tehtavaid kulutusi ja nendega seotud halduskulusid (postikulud, sidevahendid jne).

Personalikulud hõlmavad ka 2012. aasta värbamiskulusid. Hinnanguliste personalikulude aluseks on järgmine värbamiskava:

	Värbamine	Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti personal – ajutised töötajad	Koosseisuväline personal – riikide lähetatud eksperdid riiklikest reguleerivatest asutustest
2012 – I poolaasta	0		0
2012 – II poolaasta	+5	3	2
2013 – I poolaasta	+5	6	4
2013 – II poolaasta	+5	9	6

Arvutamisel eeldasime, et täiendavast inimressursist moodustavad 60 % ajutised töötajad (127 000 eurot töötaja kohta) ja 40 % riikide eksperdid (74 000 töötaja kohta). Selline segu aitab ära kasutada riiklike reguleerivate asutuste ekspertteadmisi olemasolevate energiaturgude kohta ning kaasata eksperte, kellel on eriteadmised kaupade ja/või tuletisinstrumentidega hulgimüügiturul kauplemise kohta. Selliseid eksperte ei ole tõenäoliselt võimalik riiklikest reguleerivatest asutustest leida ja seetõttu tuleb need tööle võtta ajutiste töötajatena.

	Aasta **2012**	Aasta **2013**			Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogufinantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
• Ametikohtade loeteluga ettenähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti ajutised töötajad	0,191	0,952					

• **Koosseisuvälised töötajad (täistööajale taandatud töötajad)**[31]							
Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti alluvuses töötavad riikide lähetatud eksperdid	0,074	0,370					
KOKKU	0,265	1,323					

Amet taotleb lisapersonali kõnealuse aasta eelarveprojekti menetlemise raames vastastikusel kokkuleppel töölt lahkumise programmi (MASSP) ja eelarve raamatupidamisaruande kaudu.

[31] Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored eksperdid delegatsioonides; kohalikud töötajad; riikide lähetatud eksperdid.

8.2.3. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

– ☒ Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.

8.2.4. Kolmandate isikute rahaline osalus

– Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist.

– Ettepanek/algatus hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta **N**	Aasta **N+1**	Aasta **N+2**	Aasta **N+3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Täpsustage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatud assigneeringud KOKKU								

8.3. Hinnanguline mõju tuludele

– ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele.